

การวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนจากการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ของ
เกษตรกรในตำบลสถาน อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย
An Analysis of Costs and Returns from Animal Corn of
Agriculturist in Sathan Sub-District, Chiang Khong District,
Chiang Rai Province

วิไลลักษณ์ วงศ์ชัย*

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาต้นทุนและผลตอบแทนจากการปลูก
ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ของเกษตรกรในตำบลสถาน อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย

การวิจัยใช้วิธีเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้เครื่องมือ คือ แบบสอบถาม สอบถาม
เกษตรกรผู้ปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ในตำบลสถาน อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย ที่สามารถ
เก็บเกี่ยวผลผลิตได้ในปี พ.ศ. 2559 จำนวน 30 ราย โดยการเลือกแบบเจาะจง

ผลการวิจัย พบว่า มีต้นทุนรวมเฉลี่ย 4,229.48 บาทต่อไร่ มีกำไรสุทธิเฉลี่ย
5,311.29 บาทต่อไร่ ต้นทุนการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ประกอบด้วย 3 ส่วนที่สำคัญ ได้แก่
ต้นทุนค่าวัสดุคิด 13% ต้นทุนค่าแรงงาน 32% และต้นทุนค่าใช้จ่ายการผลิต 55% อัตรา
กำไรสุทธิต่อยอดขาย 20.36%

คำสำคัญ: ต้นทุน ผลตอบแทน ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์

Abstract

The objectives of this research were to study cost and return from
animal corn of Agriculturist in Sathan sub-district, Chiang Khong district,
Chiang Rai province and 2) to analyze the cost structure and return from
Animal Corn of agriculturist in this area.

*นักวิชาการเงินและบัญชี กองคลัง สำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

The sample consisted of 131 participants who were agriculturist in Sathan sub-district, Chiang Khong district, Chiang Rai province. The questionnaire was used as an instrument for data collection.

The results of the research showed that the average cost was 4,229.48 Baht/rai while the average net profit was 5,311.29 Baht/rai. Costs for animal corn comprised 3 important costs which were 13% of raw material cost, 32% of labor cost, and 55% of production cost. Net profit to cost ratio was 1.26.

Keyword: Costs, Returns, Maize

บทนำ

ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์เป็นพืชเศรษฐกิจที่สำคัญของประเทศไทย ซึ่งใช้เป็นอาหารมนุษย์ อาหารสัตว์ และในอุตสาหกรรม ประเทศไทยมีพื้นที่ปลูกของประชาชนในประเทศ คือการประกอบอาชีพด้านเกษตรกรรม ดังนั้นสามารถวางแผนทางการพัฒนาการประกอบอาชีพเกษตรกรรมให้เป็นเชิงธุรกิจและสามารถแข่งขันประสิทธิภาพและประสิทธิผลได้อย่างสูงสุด จะทำให้ภาวะเศรษฐกิจของประเทศดีขึ้น การประกอบธุรกิจภาคเกษตรกรรมจะเป็นแหล่งสร้างมูลค่าจากผลผลิต และสร้างรายได้จากการส่งออกให้เพิ่มขึ้นจะสามารถไปทดแทนการประกอบธุรกิจด้านอื่น ๆ ได้ ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์จัดเป็นพืชเศรษฐกิจที่มีความสำคัญของประเทศ นอกจากเป็นพืชที่ใช้ในการบริโภคแล้วยังสามารถใช้เป็นอาหารให้แก่วัว ซึ่งเป็นสินค้าส่งออกที่สำคัญอีกชนิดหนึ่ง ดังนั้นผลผลิตจากการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์จึงเป็นปัจจัยการผลิตหรือเป็นวัตถุดิบสำคัญอย่างหนึ่งของอุตสาหกรรมการเลี้ยงสัตว์ และความต้องการใช้ข้าวโพดในปริมาณที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นทุกปี ในปัจจุบันมีเกษตรกรและผู้สนใจลงทุนปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์เป็นจำนวนมากขึ้นอย่างต่อเนื่องสำหรับการผลิตปี 2558 - 2559 พยากรณ์ไตรมาสที่ 3 เดือนกันยายน 2559 มีเนื้อที่เพาะปลูก รวมทั้งประเทศปี 2559 6.970 ล้านไร่ ลดลงจากปีที่แล้ว 183,653 ไร่ มีเนื้อที่เก็บเกี่ยวทั้งประเทศปี 2559 6.812 ล้านไร่ ลดลงจากปีที่แล้ว 129,841 ไร่ ผลผลิตรวมทั้งประเทศปี 2559 4.569 ล้านตัน ลดลงจากปีที่แล้ว 39,436 ตัน และมีผลผลิตต่อไร่ทั้งประเทศ 656 กิโลกรัม เพิ่มขึ้นจากปีที่แล้ว 12

กิโลกรัม โดยจังหวัดที่มีเนื้อที่ปลูกมาก 5 อันดับแรกในภาคเหนือ คือ จังหวัดน่าน จังหวัดตาก จังหวัดเชียงราย จังหวัดแพร่ และจังหวัดพะเยา (ตารางที่ 2.1)

ลักษณะพื้นที่ในตำบลสถาน อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงรายเป็นพื้นที่ราบสลับดอน เกษตรกรส่วนใหญ่จึงนิยมปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์เพราะข้าวโพดเลี้ยงสัตว์เป็นพืชที่ง่ายต่อการดูแลบำรุงรักษา จัดเป็นพืชที่อายุสั้น มีอายุเก็บเกี่ยว 100-120วัน และสามารถปลูกได้ถึง 2 รอบต่อปี ซึ่งในช่วงฤดูแล้งจะไม่นิยมปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์เพราะมีความเสี่ยงต่อการเกิดความเสียหายสูง เพื่อไม่ให้กระทบในช่วงออกดอก ผสมเกสรเกษตรกรจึงนิยมปลูกในช่วงฤดูฝนมากกว่าฤดูแล้ง เนื่องจากได้ผลผลิตสูงกว่า ทำให้เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้น ดังนั้นการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์จึงสร้างรายได้ให้กับเกษตรกรรายหนึ่ง

การศึกษานี้ได้ศึกษาถึงต้นทุนและผลตอบแทนจากการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ เพื่อที่จะได้นำผลที่ได้จากการศึกษาไปเป็นแนวทางให้ข้อเสนอแนะที่เหมาะสมในการส่งเสริมการปลูกข้าวโพดของเกษตรกรในตำบลสถาน อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ลดต้นทุนการผลิตให้ต่ำลงและเพิ่มผลผลิตต่อไร่ให้สูงขึ้น อันเป็นการเพิ่มศักยภาพชุมชนด้านการเกษตรที่มุ่งหวังได้ถึงความรู้ของเกษตรกรและเพิ่มรายได้ของชุมชน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาการวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนจากการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ของเกษตรกรในตำบลสถาน อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย

วิธีการศึกษา

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ เกษตรกรผู้ปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ในตำบลสถาน อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย ซึ่งมีจำนวนทั้งสิ้น 195 ราย (กรมส่งเสริมการเกษตร, 2560: ออนไลน์)

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ กำหนดขนาดตัวอย่างจำนวน 131 ราย จากประชากรทั้งหมด 195 ราย โดยใช้สูตรคำนวณของ Taro Yamane (กิตติพันธ์ คงสวัสดิ์เกียรติ, 2552) กำหนดให้มีความคลาดเคลื่อนของกลุ่มตัวอย่างร้อยละ 5 ของประชากร สูตรการคำนวณหาขนาดกลุ่มตัวอย่างดังนี้คือ

$$n = (N / (1 + N(e)^2))$$

เมื่อ

e = ความคลาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่าง

N = ขนาดของประชากร

n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

$$\begin{aligned} n &= 195 / 1 + (195 \times (0.05)^2) \\ &= 131.09 \approx 131 \text{ ราย} \end{aligned}$$

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลเก็บ แบบสอบถาม (Questionnaire) โดยแบ่งออกเป็น 4 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับเกษตรกรผู้ปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ มีลักษณะเป็นคำถามแบบหลายคำตอบ (Multiple Choice Questions) เช่น เพศ อายุ ระดับการศึกษา การถือครองที่ดิน และครัวเรือนแบบปลายเปิด (Open-ended Questions) เช่น จำนวนสมาชิกในครอบครัว จำนวนสมาชิกในครอบครัวที่ประกอบอาชีพทำไร่ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ มีลักษณะเป็นคำถามแบบหลายคำตอบ (Multiple Choice Questions) เช่น การจัดแบ่งพื้นที่เพื่อใช้ในการปลูกข้าวโพด ไร่ข้าวโพดที่นิยมปลูก สูตรปุ๋ยเคมีที่ใช้ ปุ๋ยอินทรีย์ที่ใช้

ส่วนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับต้นทุนและผลตอบแทนจากการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ มีลักษณะเป็นคำถามแบบปลายเปิด (Open-ended Questions)

3.1 ค่าใช้จ่ายในการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ประกอบด้วย เตรียมแปลง/เตรียมดิน ข้าวโพด ปลูก/หยอดเมล็ดข้าวโพด ใส่ปุ๋ยข้าวโพด พ่นยาปราบศัตรูข้าวโพด เก็บเกี่ยว

ข้าวโพด

ส่วนที่ 4 ข้อมูลเกี่ยวกับความเสี่ยง ปัญหาและอุปสรรคจากการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ มีลักษณะเป็นคำถามที่มีหลายระดับ (Rating Scale)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data)

เป็นการรวบรวมข้อมูลโดยตรงจากกลุ่มตัวอย่างเกษตรกรที่ปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ในตำบลสถาน อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย จำนวน 131 ราย โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์ข้อมูลตามแบบสอบถาม ที่กำหนดขึ้น

2. ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data)

เป็นข้อมูลที่นำมาใช้ประกอบการวิจัย ซึ่งได้มาจากการค้นคว้าหาข้อมูลจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ ได้แก่ หนังสือ วารสาร เอกสารวิชาการ เว็บไซต์ค้นจากระบบอินเทอร์เน็ต และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์

การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่ผู้วิจัยรวบรวมได้จากการสัมภาษณ์ตามแบบสอบถามนั้น จะนำมาวิเคราะห์โดยใช้สถิติการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงอธิบายลักษณะในแต่ละส่วน ดังต่อไปนี้

ข้อมูลทั่วไปของตัวแบบสอบถามเกี่ยวกับ เพศ อายุ การถือครองที่ดิน จำนวนพื้นที่ในการเพาะปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ที่ใช้สถิติเชิงพรรณนาประกอบด้วย ค่าความถี่และร้อยละ ข้อมูลต้นทุนในการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ซึ่งแบ่งเป็นต้นทุนการดำเนินงาน ค่าแรงงาน / เครื่องจักร ค่าวัสดุอุปกรณ์ และต้นทุนเพื่อการลงทุน เช่น ค่าเช่าที่ดิน จะมีการนำข้อมูลมาคำนวณเพื่อหาค่าเฉลี่ยของต้นทุนรวมต่อไร่

ซึ่งผู้วิจัยได้จากการดำเนินการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ซึ่งจะทำให้การคำนวณเพื่อหาต้นทุนรวมรายได้ต่อไร่

ข้อมูลเกี่ยวกับความเสี่ยงขาดทุน ปัญหาและอุปสรรคจากการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์วิเคราะห์โดยใช้ ค่าคะแนนเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน เพื่อใช้แปลความหมายของข้อมูลด้านต่าง ๆ

สำหรับคำถามระดับปัญหาเกณฑ์มีดังนี้

ระดับปัญหามากที่สุด (5) หมายถึง ท่านมีความรู้สึกว่ามีปัญหาและอุปสรรคต่อข้อความของคำถามแต่ละข้ออยู่ในระดับมากที่สุด

ระดับปัญหามาก (4) หมายถึง ท่านมีความรู้สึกว่ามีปัญหาและอุปสรรคต่อข้อความของคำถามแต่ละข้ออยู่ในระดับมาก

ระดับปัญหาปานกลาง (3) หมายถึง ท่านมีความรู้สึกว่ามีปัญหาและอุปสรรคต่อข้อความของคำถามแต่ละข้ออยู่ในระดับปานกลาง

ระดับปัญหาน้อย (2) หมายถึง ท่านมีความรู้สึกว่ามีปัญหาและอุปสรรคต่อข้อความของคำถามแต่ละข้ออยู่ในระดับน้อย

ระดับปัญหาน้อยที่สุด (1) หมายถึง ท่านมีความรู้สึกว่ามีปัญหาและอุปสรรคต่อข้อความของคำถามแต่ละข้ออยู่ในระดับน้อยที่สุด

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ทำการสัมภาษณ์และแจกแบบสอบถามเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อใช้การวิเคราะห์และแปลความหมายโดยกำหนดกลุ่มประชากรตัวอย่าง จากตารางตัวอย่างจำนวนประชากรทั้งสิ้นประมาณ 195 คน จำนวนแบบสอบถาม 131 ชุด

นำแบบสอบถามที่ได้จากการสัมภาษณ์เพื่อทำการตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูล หากได้ผลที่พึงพอใจก็ให้เกณฑ์กำหนดจะนำข้อมูลที่รวบรวมได้เพื่อศึกษา และวิเคราะห์ต่อไป หากข้อมูลยังไม่ครบถ้วนจะทำการเก็บรวบรวมข้อมูลอีกครั้งหนึ่งเพื่อให้ได้ตามเกณฑ์ที่กำหนด เมื่อตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามแล้วนำข้อมูลมาแปลค่าเฉลี่ยระดับปัญหา ออกเป็น 5 ระดับ โดยการหาความกว้างของอันตรภาคชั้น

สูตรหาคำนวณหาความกว้างของอันตรภาคชั้นดังนี้คือ

$$\text{ความกว้างของอันตรภาคชั้น} = \frac{\text{ข้อมูลที่มีค่าสูงสุด} - \text{ข้อมูลที่มีค่าต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}}$$

$$= \frac{5 - 1}{5}$$

$$= 0.80$$

เกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

ระดับปัญหา	คะแนน
มากที่สุด	5
มาก	
ปานกลาง	
น้อย	2
น้อยที่สุด	1

ตาราง แสดงเกณฑ์การแปลความหมายค่าเฉลี่ย

ช่วงของค่าเฉลี่ย	การแปลความหมาย
4.21 – 5.00	มากที่สุด
3.41 – 4.20	มาก
2.61 – 3.40	ปานกลาง
1.81 – 2.60	น้อย
1.01 – 1.80	น้อยที่สุด

กำหนดเกณฑ์ของข้อมูลที่เกี่ยวข้องแบบสอบถามที่ได้ดำเนินการสำรวจการเก็บข้อมูล จำนวน 131 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100

ผลการศึกษา

ข้อมูลด้านลักษณะทั่วไป

การศึกษาในครั้งนี้กลุ่มตัวอย่างผู้ตอบแบบสอบถามโดยส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ซึ่งมีสมาชิกในครัวเรือนโดยเฉลี่ย 4.44 คน และสมาชิกในครัวเรือนที่ประกอบอาชีพการปลูกข้าวโพดโดยเฉลี่ย 2.12 คน ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 50-60 ปี สำเร็จการศึกษาระดับประถมศึกษาปีที่ 4-6 ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นผู้ที่มีกรรมสิทธิ์ในการถือครองเป็นของตนเอง โดยแบ่งพื้นที่ที่ได้ถือครองที่ดินเพื่อใช้ในการปลูกข้าวโพดจำนวน 6-10 ไร่ ผู้ประกอบอาชีพปลูกข้าวโพดส่วนใหญ่นิยมปลูกพันธุ์โพธิ์โพธิ์ 40 ของลมาพันธุ์แปซิฟิก 328 ส่วนใหญ่ใช้สูตรปุ๋ยเคมี 46-0-0 และผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ไม่ใช้ปุ๋ยอินทรีย์

ผลการวิเคราะห์ต้นทุนของการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์

ด้านต้นทุนจากการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ พบว่า ต้นทุนในการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ทั้งหมดของกลุ่มตัวอย่างผู้ตอบแบบสอบถามในการปลูกข้าวโพดทั้งหมดเลี้ยงสัตว์โดยเฉลี่ย 4,229.48 บาทต่อไร่ มีต้นทุนผันแปรเฉลี่ย 4,376.88 บาทต่อไร่ ซึ่งประกอบด้วยค่าแรงงานโดยเฉลี่ย 506.42 บาทต่อไร่ ค่าใช้เครื่องจักรในการดำเนินงานโดยเฉลี่ย 857.57 บาทต่อไร่ ค่าวัสดุสิ้นเปลืองโดยเฉลี่ย 2,306.91 บาทต่อไร่ มีต้นทุนคงที่โดยเฉลี่ย 558.58 บาทต่อไร่ มีต้นทุนรวมโดยเฉลี่ย 2.91 บาทต่อกิโลกรัม ส่วนทางด้านรายจ่ายรวมในการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์โดยเฉลี่ย 1,363.96 บาทต่อครัวเรือนและรายจ่ายรวมค่าวัสดุสิ้นเปลืองโดยเฉลี่ย 2,842.88 บาทต่อครัวเรือน

ผลการวิเคราะห์ผลตอบแทนของการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์

ด้านผลตอบแทนจากการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ พบว่า มีผลตอบแทนจากการลงทุนทั้งหมดของกลุ่มตัวอย่างผู้ตอบแบบสอบถามโดยเฉลี่ย 5,311.29 บาทต่อไร่ มีผลผลิตเฉลี่ย 1,452.16 กิโลกรัมต่อไร่ ราคาขายโดยเฉลี่ย 3.65 บาทต่อกิโลกรัม รายได้รวมในการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์โดยเฉลี่ย 5,311.29 บาทต่อครัวเรือน และจากการวิเคราะห์ผลตอบแทนพบว่า มีอัตรากำไรสุทธิ ร้อยละ 20.36

ความเสี่ยง ปัญหาและอุปสรรค

การศึกษาต้นทุนและผลตอบแทนจากการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ในตำบลสถาน อำเภอยางของ จังหวัดเชียงรายมีความเสี่ยง ปัญหาและอุปสรรคต่างๆ ดังนี้

ความเสี่ยง ปัญหาและอุปสรรคจากการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ในภาพรวมระดับ ปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง (\bar{X} 1.87) เมื่อพิจารณาข้อมูลความเสี่ยงพบว่า ความเสี่ยง ปัญหาและอุปสรรคจากการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ความเสี่ยงต่อการขาดทุน (\bar{X} 2.80) รองลงมา ได้แก่ ปัญหาและอุปสรรคด้านทรัพยากรธรรมชาติ (\bar{X} 2.22) ปัญหาและอุปสรรคแมลง/ สัตว์ศัตรูข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ (\bar{X} 1.28) ตามลำดับ ส่วน ความเสี่ยง ปัญหาและอุปสรรคจากการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ ปัญหาและอุปสรรคโรคของข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ (\bar{X} 1.20)

ความเสี่ยงต่อการขาดทุน ระดับปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง (\bar{X} 2.80) ความเสี่ยง ต่อการขาดทุนที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ผลผลิตต่อไร่ต่ำ รองลงมา ได้แก่ เงินลงทุนน้อย ต้นทุนการผลิตสูง ตามลำดับ ส่วนความเสี่ยงต่อการขาดทุนที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ ค่าเช่าพื้นที่ปลูกสูง และความผันผวนของต้นทุนแรงงาน

ปัญหาเกี่ยวกับโรคของข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ระดับปัญหาอยู่ในระดับน้อยที่สุด (\bar{X} 1.20) ระดับปัญหาโรคของข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ โรคราน้ำค้างฝน รองลงมา ได้แก่ โรคลำต้นเน่า โรคใบจุด ตามลำดับ ส่วนปัญหาเกี่ยวกับโรคของข้าวโพดเลี้ยง สัตว์ที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ โรคราสนิม

ปัญหาด้านทรัพยากรธรรมชาติ ระดับปัญหาอยู่ในระดับน้อย (\bar{X} 2.22) ระดับ ปัญหาด้านทรัพยากรธรรมชาติที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ฝนไม่ตกตามฤดูกาล รองลงมา ได้แก่ ภัยน้ำท่วม ส่วนปัญหาด้านทรัพยากรธรรมชาติที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ ดินเสื่อมสภาพ เนื่องจากใช้ปุ๋ยเคมีมาเป็นเวลายาวนาน

ปัญหาแมลง/ สัตว์ศัตรูข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ในภาพรวมระดับปัญหาอยู่ในระดับน้อย ที่สุด (\bar{X} 1.28) ระดับปัญหาแมลง/ สัตว์ศัตรูข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ การระบาดของหนู รองลงมา ได้แก่ การระบาดของหนอน ตั๊กแตน เพลี้ยอ่อนข้าวโพด ตาม ลำดับ ส่วนปัญหาแมลง/ สัตว์ศัตรูข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ มอดดิน

สรุปผลการศึกษา อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

สรุปผลการศึกษาและอภิปรายผล

จากการศึกษาต้นทุนและผลตอบแทนจากการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ในตำบลสถาน อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย สามารถอภิปรายผลการศึกษา ดังนี้

ทางด้านต้นทุน ผลจากการศึกษาต้นทุนของการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ในตำบลสถาน อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย มีต้นทุนรวมทั้งหมด 4,229.48 บาทต่อไร่ ซึ่งสอดคล้องกับของสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร (2558) ที่พบว่า เกษตรกรมีต้นทุนการผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์โดยเฉลี่ย 6,945 บาทต่อไร่ ผลการศึกษาที่แตกต่างนี้ เนื่องจากปัจจัยของต้นทุนในแต่ละพื้นที่อาจแตกต่างกัน และช่วงระยะเวลาในการปลูกแตกต่างกัน ทางด้านผลตอบแทน ผลจากการศึกษาผลตอบแทนของการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ในตำบลสถาน อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงรายมีผลตอบแทนโดยเฉลี่ย 5,311.29 บาทต่อไร่ ซึ่งสอดคล้องกับของสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร (2558) ที่พบว่า การผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ที่เพาะปลูกปี พ.ศ.2557-2558 มีผลตอบแทนจากการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ 4,997.44 บาทต่อไร่ ผลการศึกษาที่แตกต่างนี้ เนื่องจากมีความต้องการข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ลดลง ประกอบกับมีผลผลิตที่ลดลง

ข้อเสนอแนะ

ควรศึกษาการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์พันธุ์ส่งเสริมของทางราชการกับพันธุ์เอกชนที่เกษตรกรนิยมใช้ เพื่อเปรียบเทียบต้นทุนการผลิตและกำไรสุทธิการผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์

เทคโนโลยีการใช้ปุ๋ยเคมีในสภาพไร่ของเกษตรกรที่ผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ของตำบลสถาน อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย เพื่อให้ทราบถึงความแตกต่างของปุ๋ย และอัตราการใช้ปุ๋ยที่เหมาะสมกับพื้นที่ปลูก เพื่อเป็นแนวทางในการแนะนำเกษตรกรในการใช้ปุ๋ยและปริมาณที่ถูกต้องเหมาะสม ลดต้นทุนการผลิตและเพิ่มผลผลิต

เอกสารอ้างอิง

- ศูนย์สารสนเทศการเกษตร. (2558). สารสนเทศเศรษฐกิจการเกษตรรายสินค้า ปี2558. สืบค้นเมื่อ 10 พฤศจิกายน 2559, จาก http://www.oae.go.th/download/download_journal/2559/commodity58.pdf
- ศูนย์สารสนเทศการเกษตร. (2559). ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์รวมรุ่น : เนื้อที่เพาะปลูกไร่ที่เก็บผลผลิต และผลผลิตต่อไร่ (ปี 2558-2559 พยากรณ์ไตรมาส) เดือนกันยายน 2559). สืบค้นเมื่อ 16 ตุลาคม 2559, จาก <http://www.oae.go.th/download/prcai/DryCrop/maize.pdf>
- สำนักงานพัฒนาการวิจัยการเกษตร (องค์การมหาชน). (2557). ข้อมูลงานวิจัยข้าวโพด. สืบค้นเมื่อ 30 สิงหาคม 2559, จาก <http://kasetinfo.arda.or.th/arda/corn/>
- สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์. (2557). ข้อมูลการผลิตสินค้าเกษตร. สืบค้นเมื่อ 30 กันยายน 2559, จาก <http://www.oae.go.th/production.html>

มหาวิทยาลัยศรีปทุม มทวีสัญชาตวิทยา ชั้นปริญญาตรี สาขาวิชา
การศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชาศึกษาศาสตร์